

З метою вивчення внутріпородних методів підбору за багатоплідністю проведено аналіз 1400 опоросах. Внутрілінійних поєднань маток у стаді складає 26,2%, в яких багатоплідність в стаді – 19 поросят, молочність – 70 кг, маса гнізда в 2 місяці – 260 кг. Щорічно оцінюється 6-8 кнурів методом контрольної відгодівлі. Скоростиглість підсвинків зменшилася з 1991 року по 1999 рік на 18 днів і становить 172 дні, середньодобовий приріст збільшився на 135 г, при менших витратах корму на 0,11 к.од.

Високу продуктивність маток і кнурів дозволяє підтримувати і нарощувати із року в рік тільки в тому випадку, коли стадо ремонтується за рахунок цілеспрямованого вирощування молодняка від кращих за продуктивністю тварин. Основне стадо комплектується ремонтним молодняком в основному від кнурів і маток ведучої групи. При досягненні живої маси 85-105 кг визначається прижиттєва товщина шпиків ультрозвуковим прибором ПУДС і коли вона перевищує 27 мм, то таких тварин вибраковують із стада. Проводиться селекція з відбору молодняка з добре вираженими м'ясними ознаками, особливо заднього окосту.

Племзавод "Україна", не дивлячись на економічні труднощі, з успіхом виконує планові завдання з виробництва свинини. Щорічно з 1989 року господарство бере участь у виставках і аукціонах у м. Києві, де тварини одержують високу оцінку (видано 12 дипломів чемпіонів породи та 15 дипломів першого ступеня). Господарство неодноразово нагороджувалося грошовою премією, а одержані результати говорять про те, що тварини асканійського типу української м'ясної породи свиней мають високий генетичний потенціал інтенсивності росту (750-850 г), низькі витрати корму (3,41-3,60 к.од.), використання їх на комплексах буде значним резервом збільшення виробництва м'яса у південному регіоні країни.

УДК 636.2.082.12
Р.О.СТОЯНОВ

АЛЕЛІ ГРУП КРОВІ ЯК МАРКЕРИ ГЕНОТИПУ ПЛІДНИКА Інститут розведення і генетики тварин УААН

Застосування генетичних маркерів у розведенні тварин дає можливість безпосередньо ідентифікувати певний спадковий матеріал і виявити закономірності його успадкування протягом багатьох поколінь. В дослідженнях такого напрямку особливо перспективною виглядає система ЕАВ великої рогатої худоби, в якій налічується понад 800 алелів. Така різноманітність зумовила досить інтенсивні спроби дослідників знайти зв'язок між маркерами цього локусу і розвитком ознак продуктивності. В багатьох випадках були виявлені відмінності за продуктивністю тварин залежно від наявності тих чи інших алелів, проте повторюваність отриманих результатів була низькою, що пояснюється високою полігенністю спадкових факторів продуктивності і моногенним характером успадкування факторів груп крові. Тому в дослідженнях такого плану слід враховувати конкретну генетичну ситуацію і можливі генетичні механізми зв'язку між аелями груп крові і морфологічними ознаками тварин.

Такий підхід був покладений в основу аналізу генотипу плідника Мрамора 9630, що використовувався в племзаводі «Тростянець» Чернігівської області. Від батька, червоно-рябого голштинського бугая Імпрувера 333471, Мрамор успадкував алель ЕАВ-системи GYD', від матері, чистопородної симентальської корови Мороки 5778 – алель O1Q'. Обидва алелі є специфічними для вихідних порід і однозначно маркують спадковість цих порід. Розподіл на 2 групи дочок Мрамора з врахуванням успадкованого від батька алелю не виявив істотної різниці між групами за середніми показниками надою за 305 днів І лактації і вмісту жиру в молоці: у дочок з алелем GYD' середній надій становив 4413 ± 180 кг з вмістом жиру в молоці $3,83 \pm 0,05\%$; з алелем O1Q' – відповідно 4358 ± 194 кг і $3,81 \pm 0,05\%$. Проте в групі дочок з алелем GYD' виявлена від'ємна кореляція між надоєм і жирномолочністю, а серед дочок з алелем O1Q' такого зв'язку не спостерігається – коефіцієнти кореляції становили відповідно $-0,347$ і $+0,042$. Такий різноспрямований характер зв'язку між ознаками продуктивності можна пояснити певними конституційними відмінностями між носіями альтернативних маркерів генотипу плідника.

Отже, отримані данні вказують на певні генетичні зв'язки між локусом ЕАВ-системи і спадковими факторами, що впливають на зв'язки між ознаками продуктивності тварин, що створює передумови для використання імуногенетичної інформації для поглиблення оцінки генотипів племінних тварин.

УДК 636.082.453.5:681.3

Я.Ю.СУРЖАНСЬКА, О.В.МЕДВЕДОВСЬКИЙ, Л.В.ГОРБУНОВ
КОМП'ЮТЕРНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ РУХЛИВОСТІ СПЕРМІЇВ
Харківський біотехнологічний центр УААН

Одним із важливих етапів розробки шляхів успішної кріоконсервації сперми сільськогосподарських тварин є визначення її якості у нативному та заморожено-відтанутому стані. Незважаючи на те, що у багатьох авторів використовуються тільки комплексні тести (Л.Г.Мороз, 1988; J.H.Brett, N.M.Cox, J.S.Stevenson, 1981; R.G.Saacke, 1983), у даний час також широко застосовуються методи оцінки якості еякуляту лише на підставі визначення рівня рухливості спермій (Ф.І.Осташко, В.І.Іващенко, 1988; В.Кононов, І.Голішев, 1998).

Для реалізації умов, яким повинні задовольняти ці методи, зокрема об'єктивності і технологічності, все більша кількість розробок припускає проведення вимірів і опрацювань отриманих даних за допомогою ЕОМ (Ф.І.Осташко, 1995; М.В.Зубець, В.П.Буркат, А.А.Бегма, Л.О.Бегма, 2000). До даної групи методів можна віднести і запропонований нами спосіб оцінки якості еякуляту. Прототипом такого способу є фотограмметрична характеристика сперми (Ф.І.Осташко, В.І.Іващенко, 1988.), суть якої в підрахунку кількості активних спермій у одиниці об'єму за формулою, що облічує число трас прямування живих клітин на негативах або фотографіях сперми, направленої в лічильну камеру Горяєва. Його аналогом у деякій мірі можна вважати